

PRIM' AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

ONOR. IMHALLEF MARK SIMIANA, LL.D

Rikors Ġuramentat Numru 548/2020 MS

**Malta Planning and Design Consultants Limited u l-Perit Stephen Farrugia
ghal kull interess li jista' jkollu**

Vs.

Rita Tonna

Illum, 30 ta' Jannar, 2025

Kawża Numru: 3

Il-Qorti,

1. Rat ir-rikors ġuramentat preżentat mill-atturi fis-6 ta' Lulju 2020, li permezz tiegħu wara li huma qabel xejn ippremettew dan li ġej:

Illi r-rikorrenti jew min minnhom ġew ingaġġati mil-intimata sabiex jipprovdu servizzi peritali lilha rigwardanti l-permess bin-numru PA/011/15 u dan fuq sit fl-indirizz Numru 4, Triq Santa Margerita, Mosta;

Illi dan l-inkarigu ġie mghoddi lill-istess rikorrenti jew min minnhom meta ġiet iffirmata *Change of Perit Form* datata it-2 ta' Mejju, 2018 u ffirmata kemm mill-Perit Stephen Farrugia, kif ukoll mill-intimata Rita Tonna. Dan id-dokument qiegħed jiġi anness u mmarkat bhala Dok. SF1;

Illi wara diversi taħdidiet u żewġ proposti *da parte* tar-rikorrenti jew min minnhom, nhar it-18 ta' Ottubru, 2018 dawn ta' l-aħħar ingħatghu l-awtorizzazzjoni mingħand l-intimata sabiex imexxu u cioe' mal-Awtorita' ta' l-Ippjanar bil-pjanti hekk kif mifthemma bejn il-partijiet, kif jidher b'mod ċar fl-emails skambjati annessi u mmarkati bhala Dok. SF2.

Illi sussegwentament l-intimata għamlet hlas fuq il-kont tas-soċjeta rikorrenti fl-ammont ta' elfejn, disa' mija u ħamsin euro (€2,950.00) u dan wara l-invoice maħruġa nhar it-12 ta' Novembru, 2018;

Illi f'dan ir-rigward jiġi rilevati illi x-xogħol da parte tar-rikorrenti jew min minnhom tkompla matul is-sena 2018, iżda matul is-sena 2019 kien hemm l-intervent ta' terz li kien qiegħed jaġixxi għan-nom ta' l-intimata, bl-isem ta' Johann Said u li sussegwentament ta' struzzjonijiet ta' bdil tal-pjanijiet lir-rikorrenti, ossia sabiex dawn jeżegwixxu l-proposta oriġinali li huma kienu hejjew, hekk kif ser jiġi spjegat fil-mori tal-kawża;

Illi, f'dan l-istadju r-rikorrenti jew min minnhom kienu ġa għamlu l-ispejjeż, u ciononostante talba da parte ta' Johann Said għall-ispejjeż lir-rikorrenti jew min minnhom, il-kont finali fl-ammont ta' tmintax-il elf, tmien mija, wieħed u għoxrin euro (€18,821.00) (anness u mmarkat bhala Dok. SF3), ġie kkontestat mill-intimata u baqa' qatt ma tħallas;

Illi jiġi rilevati illi wara dan l-ilment *da parte* l-intimata, il-komunikazzjoni bejn il-partijiet intemmet hekk. Minkejja li r-rikorrenti jew min minnhom għamlu diversi tentattivi sabiex jikkomunikaw mal-intimata permezz ta' telefonati, emails, ittra reġistrata u anke email mibgħut mill-avukat patrocinanti tar-rikorrenti, l-intimata baqgħet inadempjenti. Prova ta' dan qed jiġi annessi d-dokumenti rilevanti mmarkati minn Dok. SF4 sa Dok. SF6;

Illi jingħad illi l-indirizz tal-intimata baqa' reġistrat fuq l-indirizz Numru 4, Triq Santa Margerita, Mosta, li sal-lum għadha sit ta' kostruzzjoni abbandunata;

Illi riċentament ġiet a konjizzjoni tar-rikorrenti, illi fuq l-istess sit indikat *supra* saret applikazzjoni ġdida u sussegwentament ħareġ permess, għaldaqstant kellu jiġi ntavolat mandat ta' sekwestru kawtelatorju bin-numru 725/2020 LM (anness u mmarkat bħala Dok. SF7) sabiex jiġu ssalvagwardjati d-drittijiet u l-pretenzjonijiet tar-rikorrenti, liema mandat ġie milqugħ minn din l-Onorabbli Qorti;

Illi l-ammont indikat *supra* hu ċert, likwidu u dovut u fil-fehma tar-rikorrenti, l-intimata ma għandhiex eċċezzjonijiet validi x'tissoleva f'din il-kawża;

Illi għalhekk jeżistu l-elementi kollha rikjesti mil-liġi a tenur tal-Artikolu 167 et seq tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili (Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta) sabiex dina l-kawża tinstema u tiġi deċiża bid-dispensa tas-smiegħ;

Illi l-intimata għadha sal-lum inadempjenti u għalhekk qed isiru dawn il-proċeduri appoziti in segwitu għall-preżentata tal-mandat kawtelatorju msemmi u dan fit-terminu statutorju li tipprovdi l-liġi;

għaddew biex jitolbu lil din il-Qorti, prevja d-dikjarazzjonijiet neċessarji u mogħtija l-provvedimenti opportuni, jogħgħobha:

i. Tisma' dina l-kawża bid-dispensa tas-smiegħ a tenur l-Artikolu 167 et seq tal-Kap.12;

ii. Tiddikjara lill-intimata debitorji versu r-rikorrenti jew min minnhom fl-ammont kumplessiv ta' tmintax-il elf, tmien mija, wieħed u għoxrin euro (€18,821.00) għal servizzi reżi in konnessjoni mal-proġett bil-permess numru PA/011/15 u fl-indirizz Numru 4, Triq Santa Margerita, Mosta;

iii. Tiddikjara li l-intimata hija tant ieħor debitorji versu r-rikorrenti jew min minnhom għal kwalsiasi nteressi li akkumulaw fuq l-ammont ta' tmintax-il elf, tmien mija, wieħed u għoxrin euro (€18,821.00) sad-data tal-pagament lura effettiv ta' l-istess;

iv. Tillikwida l-interessi dovuti lir-rikorrenti jew min minhom skond il-paragrafu preċedenti;

v. Tikkundanna lill-intimata tħallas lir-rikorrenti jew min minnhom l-ammont kumplessiv ta' tmintax-il elf, tmien

mija, wieħed u għoxrin euro (€18,821.00) flimkien ma kwalunke interessi li ddekorrew fuq l-istess sad-data tal-pagament effettiv hekk kif likwidati fir-raba' talba

B'riserva għal kwalsiasi dritt ulterjuri spettanti tar-rikorrenti jew min minnhom kontra l-intimata u bl-ispejjeż gudizzjarji, inkluż dawk tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 725/2020 LM, kontra l-intimata illi minn issa hija ngunta għas-subizzjoni u bl-imghaxxijiet ulterjuri sad-data tal-hlas effettiv.

2. Rat li fl-udjenza tal-5 ta' Novembru 2020¹, din il-Qorti kif diversament presjeduta tat lill-konvenuta l-fakultà li tressaq ir-risposta ġuramentata tagħha;
3. Rat ir-risposta ġuramentata preżentata mill-konvenuta fit-23 ta' Novembru 2020², li permezz tagħha wiegħbet hekk:

Illi fir-rigward tal-fatti dikjarati fl-ewwel zewg paragrafi attrici għandhu jigi spjegat li l-esponenti kienet ngaggat lil Perit Stephen Farrugia fit-2 ta' Mejju 2018 sabiex jassisti fiz-zvilupp ta' propjeta għal liema għa kienet inharget permess mill-awtorita kompetenti;

Illi fir-rigward tal-fatti dikjarati fit-tielet paragrafu attrici dan huwa kontestat billi (a) l-esponenti kienet mal-ewwel indikat lil perit li ma xtaqetx li jkun hemm bidliet fil-permess li kellha, izda l-perit rikorrenti baqa' jinsisti sakemm Johann Said accetta li jinghata proposta u li sussegwentement ma gietx accettata; u (b) fit-tahdidiet li kien hemm l- intimata u Johann Said kienu qeghdin jitolbu li jigu nformati fuq kemm kienu ser ikunu l-ispejjeż jekk isiru proposti godda u kien biss wara hafna zmien li l-perit ta' stima;

Illi fir-rigward tal-fatti dikjarati fir-raba' paragrafu attrici dan huwa kontestat. L-esponenti halset l-ammont ta' €2,950 b'diversi pagamenti u dan wara li l-perit iddikjara li l-kont tiegħu kien ser ikun 3% tal- construction cost +2% fuq l-istruttura;

Illi l-fatti dikjarati fil-hames paragrafu attrici huma kontestati billi mill-bidu nett meta l-perit Stephen Farrugia kien gie ingaggat l-esponenti kienet qed tinsisti li ma għandhux isir tibdil fil-pjanti mahruga. Johann Said kien

¹ Fol.35.

² Fol.37.

semplicement accetta li jikkunsidra l-proposti tal-perit Stephen Farrugia (u dan sforz ta' l-insistenza ta' l-istess perit).

Illi l-fatti dikjarati fis-sitta u seba' paragrafu attrici huma kontestati billi l- kont mahrug mill-perit kien ezagerat u mhux skont dak li kienu ddiskutew precedentement, inoltre huwa l-perit li kien jevita u jinjora messaggi ta' l- esponenti Rita Tonna.

Illi minhabba n-nuqqas ta' komunikazzjoni tal-perit l-esponenti ma kellha l-ebda triq ohra hlief li tbiddel il-perit sabiex jisorvelja x-xoghol; izda l-perit Stephen Farrugia irrifjuta, minghajr ebda raguni valida fil-ligi, jiffirma ghal "Change of Architect" u għalhekk ma setghax jinbeda xoghol fil- kostruzzjoni qabel ma isir applikazzjoni ohra ma l-awtorita ta' l-ippjanar, u dan sar mal-Perit Charles Buhagiar u issa qeghdin fi stadju li jista' jinbeda x-xoghol ta' zvilupp.

L-eccezzjonijiet

Illi fl-ewwel lok ir-rikorrenti ghandhom jiddecidu min minnhom ghandhu jithallas, izda l-esponenti kienet il-perit Stephen Farrugia;

Fit-tieni lok il-kont mitlub mir-rikorrenti (ta' €18,821.00) ma huwiex gustifikat ghaliex jinkludi xoghol u servizzi li ma gewx mitluba anzi li ntalbu sabiex ma jsirux u li għalhekk ukoll ma kienux utli għall-intimata;

Fit-tielet lok u bla pregudizzju ghal premess il-kont huwa kalkolat skorrettement;

Fir-raba' lok u bla pregudizzju ghal premess il-kont huwa bazat fuq stima tal-valur ta' kostruzzjoni eccessiv u/jew li ma jirriflettix dak li kien gie miftiehem bejn il-partijiet;

Fil-hames lok u bla pregudizzju ghal premess il-partijiet kienu ftehm u li l- kont kellhu jkun ta' 3% tal-construction cost+ 2% fuq l-istruttura ghax- xoghol kollhu

Fis-sitt lok u bla pregudizzju ghal premess għaladarba l-intimat ma ffirmax l-change of architect form l-esponenti ma setghetx tuzaw ix-xoghol ta' l- istess perit rikorrenti u għalhekk l-agir ta' l-istess rikorrenti rrenda x- xoghol tieghu inutli għall-esponenti;

Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt;

Salv eccezzjonijiet ohra fil-fatt u fid-dritt

4. Rat ix-xiehda u d-dokumenti miġbura, kif ukoll l-atti proċesswali fl-intier tagħhom;
5. Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-kontendenti;
6. Semgħet it-trattazzjoni finali magħmula mid-difensuri;
7. Rat li l-kawża tħalliet għall-udjenza tal-lum sabiex tiġi deċiża;

Ikkunsidrat:

8. Illi din hija kawża għall-kanonizzazzjoni ta' kreditu li l-atturi jgħidu huwa dovut lilhom mill-konvenuta għal servizzi peritali reżi fuq inkarigu mogħti minnha b'rabta ma' permess ta' żvilupp partikolari.
9. Il-fatti li jsawwru dan il-każ jistgħu jingabru kif ġej.
10. L-attur huwa perit u direttur fil-kumpanija attriċi. Il-kumpanija attriċi tippresta servizzi peritali lill-klijenti tagħha³. Il-konvenuta kellha l-ħsieb li tiżviluppa sit fi Triq Santa Margerita fil-Mosta. Jirriżulta li hija diġà kienet inkarigat perit differenti, iżda ddeċidiet li ttemm l-inkarigu tiegħu. Għalhekk hija tkellmet mal-atturi bil-ħsieb li jkomplu x-xogħol fuq il-permess ta' żvilupp bin-numru PA/00011/15.
11. L-atturi jgħidu li l-konvenuta aċċettat li tagħti l-inkarigu lill-kumpanija attriċi⁴, u għalhekk fit-2 ta' Mejju 2018 giet sottomessa l-formola li tinnotifika lill-Awtorità tal-Ippjanar dwar bdil fil-perit responsabbli għall-applikazzjoni. Din il-formola giet iffirmata mill-attur⁵.
12. Waqt il-kontro-eżami tiegħu, l-attur xehed li diskors fuq id-drittijiet dovuti kien hemm imma ma setax jiftakar b'mod ċar⁶. Però giet eżebita ittra elettronika fejn intqal f'isem

³ Ara x-xiehda bl-affidavit tal-attur, a fol.6.

⁴ Ara x-xiehda bl-affidavit tal-attur, a fol.42.

⁵ Fol.8.

⁶ Ara x-xiehda in kontro-eżami tal-attur, a fol.81.

il-kumpanija attriċi li d-drittijiet professjonali skont it-Tariffa K kienu se jiġu skontati minn 6% għal 3%⁷, filwaqt li ssemma wkoll 1% għall-kejl fuq l-infiq tal-kostruzzjoni. Rati li ġew ikkonfermati li kienu maqbula anki minn Johann Said⁸. B'danakollu, fl-istess kontro-eżami, l-attur insista li l-iskont kien jgħodd biss fejn il-proġett jitkompla fit-totalità tiegħu⁹.

13. Saru diskussjonijiet bejn l-atturi u l-konvenuta, li nvolviet lil David Said fil-proġett, u wara li saru żewġ proposti ta' żvilupp permezz ta' pjanti, Said f'isem il-konvenuta ta' direzzjoni lill-atturi sabiex jissottomettu l-pjanti l-godda¹⁰. L-attur jgħid li dawn il-proposti godda, li kienu jvarjaw minn dak oriġinarjament approvat bis-saħħa tal-permess ta' żvilupp PA/011/15, kienu sugġeriti mill-kumpanija attriċi¹¹. Jgħid li l-proposti godda kienu jaħsbu għal skavar ulterjuri sabiex isir livell sotterrann (minflok dak semi-sotterrann kif approvat), b'żewġ entraturi separati kemm fuq in-naħa ta' quddiem u kemm fuq il-parti retroposta tas-sit. Ġew sugġeriti wkoll sulari ulterjuri fl-oġġla bejt irtirati 'l ġewwa mil-linja tal-bini, u maqsumin f'appartament wieħed jew tnejn. L-attur jgħid li Said wera reżistenza minnufih għal dawn il-proposti, anki għaliex ix-xogħol ta' tħaffir kien diġà beda avolja mingħajr l-awtorizzazzjoni tal-atturi. L-attur jgħid li l-konvenuta kienet tgħidlu li tħalli f'idejn Said¹².

14. Il-konvenuta min-naħa tagħha tgħid li hija kienet kuntenta bil-pjanti li kienu ġew approvati bil-permess ta' żvilupp bin-numru PA/011/15. Tgħid li kien l-attur li nsista li jsiru pjanti godda, u minkejja r-rifjut tagħha, kien biss wara din l-insistenza tiegħu li hija aċċettat, flimkien ma' Johann Said, li jsiru pjanti godda sabiex jaraw x'kien qed jipproponi l-attur¹³.

15. Il-kumpanija attriċi nkarigat *surveyor* li għamel xogħol konness mad-delinjament tas-sit, livelli tat-toroq kif ukoll mal-iżvilupp eżegwit sa dak iż-żmien. Mir-riżultanzi tas-*surveyor*, ġew imħejjija proposti godda mill-atturi. Dawn intwerew lill-konvenuta u lil Said f'laqgħa li nżammet fil-11 ta' Ottubru 2018. F'laqgħa oħra li nżammet fis-16 ta'

⁷ Fol.64.

⁸ Ara fol.65.

⁹ Ara x-xieħda in kontro-eżami tal-attur, a fol.86.

¹⁰ Ara l-ittri elettroniki eżebiti a fol.9-10.

¹¹ Ara x-xieħda bl-affidavit tal-attur, a fol.42.

¹² Ara x-xieħda bl-affidavit tal-attur, a fol.42, kif ukoll ix-xieħda bl-affidavit tal-konvenuta, a fol.90.

¹³ Ara x-xieħda bl-affidavit tal-konvenuta, a fol.90.

Ottubru 2018¹⁴, l-attur jgħid li ġew diskussi r-reviżjonijiet fil-pjanti miftehma fil-laqgħa tal-11 ta' Novembru 2018, liema reviżjonijiet setgħu jiġu ntrodotti permezz tal-proċedura ta' *minor amendment*¹⁵. Bidliet li l-attur jgħid li ġew approvati minn Said fit-18 t'Ottubru 2018, permezz ta' ittra elettronika.

16. Il-kumpanija attriċi inkarigat ukoll lill-Perit Ivan Muscat bħala inġinier strutturali b'rabta mal-inkarigu mogħti mill-konvenuta. Fil-5 t'Ottubru 2018, il-Perit Muscat baġhat proposta dwar l-ispejjeż tiegħu lill-kumpanija attriċi, li approvat l-istess verbalment¹⁶.
17. F'dan l-istadju l-konvenuta għamlet h̄las favur il-kumpanija attriċi fl-ammont ta' €2,950, wara fattura maħruġa fit-12 ta' Novembru 2018¹⁷. H̄las li sar bi flus kontanti wara li *cheque* maħruġ mill-konvenuta ma kienx ġie onorat¹⁸.
18. Fix-xiehda tiegħu l-attur spjega li t-tħejjija tal-pjanti sabiex isir it-tibdil minuri approvat minn Said tlestew fid-9 ta' Jannar 2019, izda Said kellem lil Albert Borg, impjegat tal-kumpanija attriċi, biex l-applikazzjoni tiġi sospiża sakemm jiġi kkonfermat il-materjal ta' xi *railings* li kellhom jitwaħħlu fil-binja¹⁹.
19. Kien f'dan iż-żmien li l-konvenuta u Said involvew lill-ibnu Johann Said fil-proġett, li beda jzomm laqgħat mal-impjegati tal-kumpanija attriċi u mal-attur. Huwa ta struzzjonijiet dwar x'kellu jikkompreni l-iżvilupp u ried jesplora l-possibilità li l-iżvilupp jikkompreni aktar oqsma diviżi sabiex ikabbar il-potenzjal ta' qligħ²⁰. L-attur jgħid li matul dan iż-żmien il-kuntatt mal-konvenuta u ma' David Said kien waqaf²¹, u jidher li huma kienu h̄allew kollox f'idejn Johann Said, li b'ittra elettronika tat-13 ta' Ġunju 2019 kien ikkonferma li qed jieħu h̄sieb il-proġett, u ried ikun jaf dwar l-ispejjeż

¹⁴ Għalkemm fl-affidavit tiegħu l-attur isemmi ix-xahar ta' Novembru, jidher li dan huwa żball. Ara wkoll ix-xiehda bl-affidavit tal-Perit Jelena Nesic, a fol.75.

¹⁵ Ara x-xiehda bl-affidavit tal-attur, a fol.43.

¹⁶ Ara x-xiehda bl-affidavit tal-Perit Ivan Muscat, a fol.49A.

¹⁷ Fol.52.

¹⁸ Ara x-xiehda bl-affidavit ta' Mary Therese Attard, a fol.50.

¹⁹ Ara x-xiehda bl-affidavit tal-attur, a fol.43, kif ukoll ix-xiehda bl-affidavit ta' Albert Borg, a fol.62.

²⁰ Ara x-xiehda bl-affidavit ta' Albert Borg, a fol.63.

²¹ Ara x-xiehda bl-affidavit tal-attur, a fol.44.

peritali u strutturali²². Dawn intbagħtu minn Albert Borg fil-11 ta' Ġunju 2019²³. L-ispejjeż strutturali ġew indikati fl-ammont ta' €8,200, li kien aktar minn dak permess mit-Tariffa. Ġie spjegat mill-attur li dan l-ammont kien jirrifletti l-miżata mitluba mill-inġinier strutturali nkarigat mill-attributi²⁴.

20. L-atturi jgħidu li l-hidma tagħhom kompliet, iżda f'xi żmien matul is-sena 2019, Said u l-konvenuta tawhom struzzjonijiet biex jissottomettu pjanti differenti bil-proposta originali tal-konvenuta, u çjoè dik il-proposta li kienet saret mill-ewwel perit inkarigat minnha²⁵. Dan sar, iżda l-atturi sostnew li kellhom jithallsu tax-xogħol kollu li għamlu, kompriż dak relatat mal-pjanti mibdula minnhom. Il-bilanç tal-kont għal dan ix-xogħol kien jammonta għal €18,821²⁶. Il-konvenuta kkontestat dan il-kont, u minn hemm ir-relazzjoni tal-kontendenti nkisret, tant li l-konvenuta inkarigat perit differenti li ressaq applikazzjoni ġdida għall-iżvilupp. L-attur jgħid li huwa qatt ma ntalab jiffirma formola dwar bdil ta' perit u lanqas qatt ma ntalab rilaxx²⁷. Iżda l-konvenuta tgħid li l-attur intalab jiffirma dik il-formola²⁸ u rifjuta, u għalhekk il-perit il-ġdid tagħha kellu jagħmel hafna xogħol mill-ġdid²⁹.

21. L-attur jgħid li dan il-kont inhadem skont il-paragrafi 10, 11(b), 13 u 14 tat-Tariffa K fl-iskeda tal-Kodiçi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, u abbażi ta' valutazzjoni tal-ispejjeż tal-kostruzzjoni fl-ammont ta' €280,000³⁰. Din l-istima tal-infiq tal-kostruzzjoni hija komposta kif ġej:

- i. pjani sotterrani b'kejl ta' madwar 282m.k. bir-rata ta' €300 kull m.k. - €84,600
- ii. pjani terreni b'kejl ta' madwar 252m.k. bir-rata ta' €210 kull m.k. - €52,920
- iii. l-ewwel sular b'kejl ta' madwar 252m.k. bir-rata ta' €210 kull m.k. - €52,920
- iv. it-tieni sular b'kejl ta' madwar 252m.k. bir-rata ta' €210 kull m.k. - €52,920
- v. it-tielet sular b'kejl ta' madwar 174.5m.k. bir-rata ta' €210 kull m.k. - €36,645

²² Fol.49.

²³ Fol.64.

²⁴ Ara x-xieħda in kontro-eżami tal-attur, a fol.105-106.

²⁵ Ara a tergo ta' fol.16.

²⁶ Fol.11.

²⁷ Ara x-xieħda in kontro-eżami tal-attur, a fol.82.

²⁸ Ara wkoll ix-xieħda bl-affidavit ta' Johann Said, a fol.93, kif ukoll l-ittri elettronici eżebiti a fol.95-99.

²⁹ Ara x-xieħda bl-affidavit tal-konvenuta, a fol.91.

³⁰ Ara x-xieħda bl-affidavit tal-attur, a fol.72.

22. Abbażi ta' din l-istima, l-attur xehed li d-drittijiet dovuti huma kif ġej:

- I. Diżinn u fabrikazzjoni tal-bini (para.10)
6% tal-infiq: €16,800
 $\frac{2}{3}$ skont para.11b meta l-proġett ikun abbandunat: €11,200
Total bil-VAT: €13,216
 - II. Strutturi indeterminati statikament (para.14)
2% tal-infiq: €5,600
Total bil-VAT: €6,608
 - III. Servizzi oħrajn (para.13)
Tibdil fil-pjanti u diżinni, laqgħat u komunikazzjonijiet
Total bil-VAT: €1,947
- Total ta' I, II u III: €21,771
Hlas akkont ta' €2,950
Bilanċ: €18,821

23. Il-konvenuta ma taqbilx mal-valutazzjoni tal-ispejjeż tal-kostruzzjoni, u tgħid li l-ewwel perit li nkarigat kien stma l-istess spejjeż fil-valur ta' €140,000³¹. Inghad ukoll li l-istruttura tal-iżvilupp finali approvat fuq il-proprjetà tal-konvenuta – b'aktar skavar u b'sular addizzjonali – ġie stmat mill-perit il-ġdid imqabba minnha fl-ammont ta' €140,000³². Waqt il-kors ta' din il-kawża, ġiet preżentata stima oħra datata 24 ta' Lulju 2023 li turi l-ispejjeż tal-kostruzzjoni fis-somma ta' €251,551.83. Skont il-Perit Charles Buhagiar, din l-istima kienet saret b'riferenza għar-rati ta' dakinhar li saru l-pjanti³³.

Ikkunsidrat:

24. Illi l-Qorti sejra qabel xejn tikkunsidra l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuta, li tirrigwarda min mill-atturi għandu l-legittimazzjoni attiva sabiex iressaq din il-kawża għall-hlas ta' dan il-kreditu.

³¹ Ara x-xieħda bl-affidavit tal-konvenuta, a fol.90, kif ukoll id-dokument eżebiti a fol.92.

³² Fol.100.

³³ Ara x-xieħda tal-Perit Charles Buhagiar, a fol.177.

25. Kif jirriżulta mir-riassunt tal-provi miġjub aktar kmieni, l-attur huwa perit u direttur tal-kumpanija attriċi. Fir-rikors ġuramentat jingħad li l-kumpanija attriċi twettaq servizzi peritali.
26. Fiż-żmien meta l-konvenuta tat l-inkarigu, kien fis-sehħ l-Att dwar il-Periti³⁴. Din il-leġiżlazzjoni ma kinitx tikkontempla l-possibilità li perit arkitett jeżerċita l-professjoni tiegħu permezz ta' kumpanija b'responsabbiltà limitata. Huwa evidenti mill-artikolu 3 ta' dik il-liġi li sabiex persuna teżerċita l-professjoni ta' perit teħtieġ *warrant*, u l-kwalifiċi sabiex jingħata dak il-*warrant* jirreferu lkoll għal persuna naturali. L-artikoli 9 u 10 mbagħad kienu jippermettu li żewġ periti jew aktar jiffurmaw soċjetà ċivili, li fiha s-soċji jibqgħu dejjem responsabbli solidament għal kull għemil u nuqqas tal-imsieħba l-oħra. Kien ukoll neċessarju li dik is-soċjetà ċivili tiġi registrata mal-Bord tal-*Warrant* tal-Periti.
27. Għalhekk ma jidhirx li kumpanija b'responsabbiltà limitata tista' tipprattika l-professjoni ta' perit, kif donnhom qed jippretendu l-atturi (ara wkoll f'dan is-sens, ***Perit Edgar Rossignaud vs. B.F. Limited***, Prim'Awla, 27 ta' Ġunju 2013). Huwa evidenti għalhekk li l-inkarigu ingħata mill-konvenut lill-attur biss, u huwa proprju għalhekk li, meta assumu l-inkarigu, l-attur iffirma l-formola dwar bidla fil-perit f'ismu personali, u mkien ma indika l-involviment tal-kumpanija attriċi.
28. Għalhekk il-Qorti qed tikkonkludi li huwa l-attur biss li għandu l-jedd li jmexxi din l-azzjoni.

Ikkunsidrat:

29. Illi jmiss issa li jiġi eżaminat il-meritu, li jirrigwarda għalhekk liema hlas huwa dovut lill-attur mill-konvenuta għax-xogħol li sar minnu.
30. Fil-ġurisprudenza huwa miżmum li l-hlas dovut lill-perit arkitett għall-prestazzjonijiet reżi minnu jiġu kalkolati skont id-dispożizzjonijiet tat-Tariffa K fl-Iskeda A tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, sakemm ma jkunx intlaħaq ftehim mod'iehor

³⁴ Kapitolu 390 tal-liġijiet ta' Malta.

bejn il-perit u l-klijent (ara f’ dan is-sens **Perit Arkitekt u Inġinier Ċivili Renato Laferla vs. Louis Kirkop**, Appell Superjuri, 7 ta’ Mejju 2010).

31. Il-paragrafu għoxrin tat-Tariffa K li tinsab fl-Iskeda A tal-Kodiċi ta’ Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili jgħid hekk:

20.(a) Id-dispożizzjonijiet ta’ qabel ta’ din it-Tariffa m’għandhomx iżommu lil Perit u l-klijent, milli jilhqu ftehim fuq dritt, jew il-bażi ta’ kif għandu jiġi stabbilit id-dritt li jkun differenti minn dak hekk stabbilit b’din it-Tariffa, u f’kull każ b’hal dak għandu japplika d-dritt miftiehem jew il-bażi li fuqu dan ikollu jiġi stabbilit, li ma tkunx bażi projbita bil-liġi, bla ħsara għad-dispożizzjonijiet ta’ dawn is-subparagrafi li ġejjin:

Iżda, f’kull każ, il-Perit għandu jinforma lill-klijent dwar id-dritt, jew il-bażi ta’ kif għandu jiġi stabbilit id-dritt qabel ma jiġi provdut is-servizz.

(b) Għall-għanijiet ta’ dan il-paragrafu, ftehim li jkollu x’jaqsam mad-drittijiet għandu jsir bil-miktub.

32. Mill-provi li nstemgħu matul il-kors tal-kawża, irrizulta effettivament illi bejn l-attur u l-konvenuta kien intlaħaq ftehim li permezz tiegħu id-drittijiet dovuti lill-attur jinħadmu fuq rata ridotta minn dik stipulata fit-Tariffa K. Madanakollu dan il-ftehim ma sarx bil-kitba, u għalhekk, b’applikazzjoni tas-subparagrafu (b) tal-paragrafu għoxrin, ma jiswix biex jidderoga mill-applikazzjoni tal-kumplement tal-istess Tariffa K. Isegwi għalhekk li l-Qorti ma tistax tqis dak li ġie miftiehem bejn il-kontendenti bil-fomm, u sejra minflok tqis il-pretensjonijiet tal-attur skont il-paragrafi rilevanti tat-tariffa preċitata.

33. Fil-paragrafu għaxra tat-tariffa jingħad hekk:

Għat-teħid ta’ istruzzjonijiet tal-klijent, preparazzjoni ta’ skizzijiet ta’ disinji, għemil ta’ stimi approssimattivi tal-ispiża b’qis kubu jew xort’oħra, għas-sottomissjoni ta’ applikazzjonijiet għall-bini u/jew liċenzi oħra, preparazzjoni ta’ disinji u speċifikazzjonijiet ta’ xogħol, għoti ta’ sorveljanza ġenerali, ħruġ ta’ ċertifikati ta’ hlas u ċertifikazzjoni ta’ kontijiet, id-dritt dwar xogħlijiet godda għandu jkun stmat kif ġej:

...

Jekk l-ispiża tax-xogħol magħmul jeċċedi €2,329.37
6% tal-ispiża

34. Din it-tariffa għalhekk tapplika għall-każ fejn perit jiġi nkarigat mill-klijent tiegħu biex jagħmel ix-xogħol elenkat fl-istess paragrafu mill-bidu sal-aħħar.

35. Fil-każ tagħna, l-attur la beda x-xogħol mill-bidu u lanqas ma wasslu sa tmiemu. Għalhekk iridu jiġu eżaminati wkoll id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu hdx:

1. Jekk proġett imsemmi fil-paragrafu 10 ta' din it-Tariffa jew parti minnu jkun abbandunat jew jekk il-perit jabbanduna l-klijent jew ikun abbandunat mill-klijent:

(a) wara li l-perit ikun ha l-istruzzjonijiet tal-klijent, ipprepara l-iskizz tad-disinji preliminari biżżejjed biex juru l-interpretazzjoni tal-perit dwar l-istruzzjonijiet tal-klijent u wara li jkun għamel stima approssimattiva tal-prezz tal-proġett, id-dritt għandu jammonta għal terz (1/3) tad-drittijiet speċifikati fil-paragrafu 10;

(b) wara li l-perit ikun ha l-istruzzjonijiet tal-klijent, ipprepara l-iskizz tad-disinji, għamel stima approssimattiva tal-ispiża, issottometta applikazzjonijiet għal liċenzi għal bini u/jew liċenzi oħra, u pprepara disinji u speċifikazzjonijiet tax-xogħol id-dritt għandu jammonta għal żewġ terzi (2/3) tad-dritt speċifikat fil-paragrafu 10.

2. Il-perit li jkun ġie mqabbad wara li ieħor qablu jkun ġie abbandunat jew ikun abbanduna lill-klijent tiegħu kif intqal fuq ikun intitolat għal:

(a) hamsa minn sitta (5/6) tad-drittijiet speċifikati fil-paragrafu 10 fil-każ kontemplat fis-sub-paragrafu 1 (a) ta' dan il-paragrafu;

(b) nofs ($\frac{1}{2}$) tad-drittijiet speċifikati fil-paragrafu 10 fil-każ kontemplat fis-sub-paragrafu 1 (b) ta' dan il-paragrafu.

36. Minn qari ta' dawn id-dispożizzjonijiet, għandu jirriżulta illi l-liġi trid li fejn perit ma jkunx beda x-xogħol kollu, jew ma jkunx wasslu sa l-aħħar, jew fiż-żewġ każijiet flimkien, il-ħlas dovut lilu skont il-paragrafu għaxra jiġi mnaqqas. Fi kliem ieħor, huwa dan it-tnaqqis li għandu jgarrab il-perit, b'dan li l-kalkolu tad-drittijiet tiegħu xorta waħda jsir abbażi tal-valuri maħsuba fil-paragrafu għaxra.

37. F'dan is-sens għalhekk hija infondata s-sottomissjoni tal-konvenuta li d-drittijiet tal-attur għandhom jiġu kalkolati biss fuq iż-żieda fil-valur miġjuba permezz tal-alterazzjonijiet proposti minnu. Il-liġi trid li d-dritt xorta jiġi kalkolat abbażi tal-istess

valur, b'dan illi r-riżultat ikun imnaqqas skont il-frazzjonijiet applikabbli skont il-fattispeċi partikolari tal-każ.

38. Minn dak li irriżulta f'din il-kawża, l-attur jiġi fil-kategorija maħsuba fis-sub-paragrafu 2(b) tal-paragrafu hda, u għalhekk għandu l-jedd għal nofs id-drittijiet li jirriżultaw skont il-paragrafu għaxra, u mhux żewġ terzi kif jippretendi hu. Dan għaliex huwa evidenti mill-provi li l-attur ġie nkarigat wara perit ieħor, li però kien laħaq applika u anki kiseb permess ta' żvilupp fuq is-sit tal-konvenuta.
39. Il-Qorti ma tqisx fondata s-sottomissjonijiet tal-attur, hekk kif ventilati waqt it-trattazzjoni orali tal-kawża, li l-inkarigu tiegħu kien wieħed *ex novo* separat minn dak eżegwit mill-perit preċedenti. Il-provi ma jissuffragawx din is-sottomissjoni – anzi, dawk il-provi juru li dak kollu li ġie diskuss bejn l-attur u l-konvenuta (u r-rappreżentanti tagħha minn żmien għal żmien) kienu tibdil ta' dak oriġinarjament approvat, u għalhekk ma jirriżultax li l-attur reġgħa beda x-xogħol mill-bidu nett.
40. Il-konvenuta xehdet, u għamlet sottomissjonijiet, fis-sens li hija kienet kuntenta bil-permess li kiseb l-ewwel perit tagħha, u l-bidliet proposti mill-attur kienu dejjem xprunati minnu stess u hija qatt ma talbet dawk il-bidliet. Il-Qorti mhux konvinta minn din il-pożizzjoni tal-konvenuta. Huwa minnu li l-attur stess xehed li huwa dejjem kien jispjega lil kull klijent tiegħu il-potenzjal ta' kull sit sabiex il-klijent ikun konxju minn dak kollu li seta' jsir fuq l-istess sit. F'dan is-sens għalhekk huwa verosimili li kien l-attur stess li ssuġġerixxa l-bidliet, u dan huwa saħansitra aċċettat minnu fix-xieħda tiegħu. Però l-provi wrew li wara li hareġ il-permess tal-konvenuta inbidlet il-politika tal-ippjanar b'mod li l-proprietà tal-konvenuta setgħet tiġi żviluppata f'aktar sulari. Din il-bidla, u l-iżvilupp ulterjuri konsegwenzjali, jindikaw lill-Qorti li l-konvenuta aktarx kienet interessata fil-possibilità li jkollha oqsma diviżi addizzjonali fl-iżvilupp tagħha, u għalhekk huwa verosimili li ppermettiet lill-attur jagħmel pjanti godda sabiex din il-possibilità tiġi sfruttata. F'kull każ, il-Qorti jidhrilha li jekk il-konvenuta ma riditx pjanti differenti, jew bidliet fil-pjanti eżistenti, kellha tkun ċara mal-attur u tipprojbih b'mod assolut milli jagħmel pjanti godda. Il-provi fil-fatt juru li l-bidliet li għamel l-attur kienu inizjalment approvati minnha u mis-sieħeb tagħha, u għalhekk din l-oġġezzjoni tagħha mhux qed titqies fondata.

41. Il-konvenuta tilmenta wkoll illi l-attur naqas milli jiffirma l-formola biex ikun hemm bidla fil-perit, u dan wassal biex il-perit ġdid minnha nkarigat jagħmel il-proċess tal-applikazzjoni mill-bidu nett. Hija tgħid li b'dan in-nuqqas, l-attur ġab inutili x-xogħol magħmul minnu, u hija m'għandhiex tħallas għalih.
42. Rigward dan l-aspett tal-kawża, l-attur xehed li huwa ma rċieva ebda talba mingħand il-konvenuta sabiex jagħtiha r-rilaxx biex tinkariga perit ieħor. Waqt il-kontro-eżami tiegħu, stqarr li ma jeskludix li talba hekk saret bil-kitba, iżda qal li din ma waslitx għandu. Effettivament jirriżulta li kienu ntbagħtu numru ta' ittri elettronici lill-impjegat tal-kumpanija attriċi, Albert Borg. Waqt il-kontro-eżami tiegħu, Borg ukoll wieġeb li ma jafx li ntab ir-rilaxx kif ukoll l-iffirmar tal-formola għall-bdil fil-perit.
43. Il-Qorti hija tal-fehma li mhux ċar mill-provi li l-attur irrifjuta li jagħti r-rilaxx in kwistjoni. Dak li jirriżulta b'mod ċert huwa biss li l-konvenuta, u r-rappreżentanti tagħha, ma marrux aktar l-uffiċċju tal-attur u hlief bl-ittri elettronici, ma pruvawx jagħmlu aktar kuntatt. Il-Qorti hija tal-fehma li, jekk tassew riedet dan ir-rilaxx, il-konvenuta kellha tal-inqas tagħmel appuntament mal-attur u titolbu jiffirma l-formola neċessarja wiċċ imb'wiċċ. Alternattivament, kellha tinterpellah b'mod formali sabiex ikun hemm prova ċara li l-attur naqas f'dan ir-rispett. Dan apparti l-fatt li l-Perit Buhagiar xehed illi huwa ma setax juża l-pjanti li kellha l-konvenuta għal dak li riedet³⁵, mingħajr riferenza għall-fatt li ma kienx inkiseb ir-rilaxx tal-attur. Mill-provi prodotti, il-Qorti m'għandhiex il-konvinzjoni neċessarja – lanqas fuq bilanċ ta' probabbiltà – li l-attur kien jaf li l-konvenuta kienet teħtieġ il-formola tal-bdil tal-perit iffirmata mingħandu, u fiċ-ċirkostanzi għalhekk il-baži fattwali ta' din l-eċċezzjoni ma tirriżultax. Għalhekk ukoll lanqas huwa neċessarju li jiġi eżaminat jekk l-istess eċċezzjoni għandhiex fundament legali.
44. Aspett ieħor kombattut bejn il-kontendenti jirrigwarda l-valutazzjoni tal-ispejjeż tal-kostruzzjoni li abbaži tagħhom ikkalkola l-pretensjonijiet tiegħu l-attur. L-attur jgħid li l-ispejjeż tal-kostruzzjoni jammontaw għal €280,000. Il-konvenuta sostniet li skont l-ewwel perit, dawkl ispejjeż kellhom jiġu €140,000. Il-Perit Buhagiar, li huwa l-aħħar perit imqabbad mill-konvenuta, sostna li l-ispejjeż tal-kostruzzjoni kellhom jiġu

³⁵ Fol.141.

madwar €250,000. Din l-aħħar stima tqarreb ferm lejn dik tal-attur. Il-Qorti hija tal-fehma li għandha toqgħod fuq din l-istima, peress li jirriżulta li hija dettaljata u mhejjija mill-uffiċċju tal-periti li fl-aħħar mill-aħħar ħadu hsieb il-kostruzzjoni effettiva tal-iżvilupp konċernat. Huwa minnu li l-perit li effettivament hejja din l-istima ma ġiex prodott biex jikkonfermaha bil-ġurament – b’danakollu l-istess stima ġiet preżentata u kkonfermata mill-Perit Buhagiar taħt ir-responsabbiltà tiegħu. Il-Qorti qieset ukoll li l-attur ma ppreżenta ebda prova li huwa għamel xi kalkolu ta’ dawn l-ispejjeż għajr is-somma indikata fl-affidavit tiegħu (fol.72), u għalhekk ukoll il-Qorti tqis li aktar għandha toqgħod fuq l-istima dettaljata datata 24 ta’ Lulju 2023.

Ikkunsidrat:

45. Illi l-attur jippretendi wkoll drittijiet taħt il-paragrafi 14 u 13 tat-tariffa.

46. Il-paragrafu erbatax jgħid li: «*F’kazijiet li jinvolve d-disinn ta’ strutturi indeterminati statikament jew membri strutturali indeterminati statikament, dritt ta’ tnejn fil-mija (2%) fuq il-prezz ta’ dawk l-istrutturi jew membri strutturali għandu jithallas b’żieda tad-drittijiet li għandhom jithallsu skont il-paragrafu 10 ta’ din it-Tariffa*». Il-Qorti tifhem li hawnhekk it-tariffa qiegħda timponi dritt addizzjonali favur il-perit minhabba li l-istess xogħol li huwa l-oġġett tal-paragrafu għaxra jkun sar dwar struttura “statikament indeterminata”, li ċjoè tippreżenta diffikultajiet tekniċi akbar li minhabba fihom ikun xieraq dritt addizzjonali ma’ dak preskritt fil-paragrafu għaxra, li japplika għal kazijiet mingħajr dik id-diffikultà. Bħala tali, imiss lil min jippretendi dan id-dritt addizzjonali li jgħib prova li dan huwa applikabbli. Dan anki fl-assenza ta’ xi eċċezzjoni speċifika min-naħa tal-konvenut. Kif intqal fid-deċiżjoni **John Azzopardi et vs. Awtorità għat-Trasport f’Malta** (Appell Superjuri, 7 ta’ Novembru 2024):

19. Din il-Qorti tishaq hawnhekk illi biex jirbaħ kawża, l-attur jehieglu jegħleb mhux biss l-eċċezzjonijiet kollha li jkun qajjem kontri il-konvenut, iżda l-attur għandu juri wkoll li għandu l-jedd li jressaq l-azzjoni magħżula minnu u jgħib provi biżżejjed li jissodisfaw l-elementi kollha li jsawru dik l-azzjoni proposta minnu (ara **Kevin Attard v. Philip Cardona et** deċiża mill-Qorti tal-Appell fil-5 ta’ Ottubru, 2023 u **Rose Muscat v. Paul Cachia nomine** deċiża mill-Qorti tal-Appell fid-19 ta’ April, 2012).

20. Fil-fatt anke jekk il-konvenut ma jdaħħalx eċċezzjonijiet u jagħzel li jibqa' kontumaċi, il-Qorti xorta jeħtiġilha teżamina jekk it-talba tal-attur hijiex ġustifikata jew le (ara **Concorde Developments Limited v. B. Grima and Sons Limited** deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Jannar, 2017). Tassew, daqskemm il-qorti għandha d-dmir li tistharreġ is-siwi tat-talbiet tal-attur meta l-konvenut jibqa' kontumaċi, daqstant iehor il-qorti għandha l-istess dmir li tistharreġ is-siwi tal-azzjoni tal-attur meta l-konvenut ikun ressaq eċċezzjonijiet f'risposta maħlufa. Wara kollox, konvenut li jressaq l-eċċezzjonijiet m'għandux jitqieghed f'qagħda anqas vantaġġuza minn dak ta' konvenut li ma jressaq l-ebda eċċezzjoni.

21. Ma ninsewx ukoll li huwa dmir tal-qorti li teżamina l-aspetti legali kollha tal-kawża u jekk hemm bżonn anke li tagħmel tajjeb għall-iżbalji jew għan-nuqqasijiet tal-partijiet. Dan hu hekk għaliex il-qorti taf il-liġi (*iura novit curia*). U billi l-qorti hija dejjem marbuta illi tapplika l-liġi, dan ifisser li fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħha hija ma teħtieġx l-inizjattiva tal-partijiet biex tħaddem il-liġi kif suppost (ara **Valmor Borg (ImportExport) Limited v. Slais Company Limited** deċiża mill-Qorti tal-Appell fil-21 ta' Mejju, 2024 u **Palm Shipping Agency Limited v. Korporazzjoni Enemalta** mogħtija mill-Qorti tal-Appell fil-15 ta' Ġunju, 2023). Dan ifisser ukoll li l-partijiet ma jistgħux raġonevolment jilmentaw li huma jkunu ġew maħsuda għaliex dik il-qorti tkun sempliċement applikat il-liġi għall-każ tagħhom.

47. Dan ifisser li l-attur kien fid-dmir li jipprova li r-raġunijiet li fuqhom qed iserraħ it-talba tiegħu għall-ħlas tassew jeżistu. Dan jgħodd aktar u aktar meta l-konvenuta saħansitra eċċepit illi «*il-kont huwa kalkolat skorrettement*».

48. Madanakollu l-attur imkien ma jispjega għaliex huwa mpona wkoll dan id-dritt addizzjonali għal «strutturi indeterminati statikament». Imkien ma fisser fejn kienet id-diffikultà li tiġġustifika l-applikazzjoni tad-dritt addizzjonali maħsub f'din il-parti tat-tariffa. Għalhekk il-Qorti tqis li din il-pretensjoni tal-attur mhux sostnuta.

49. Abbażi tat-tariffa tlettax, l-attur jippretendi s-somma ta' €1,947. Dan il-paragrafu jgħid hekk:

Drittijiet addizzjonali għandhom jithallsu għal:

- (a) kejl ta' siti jew bini u teħid ta' livelli;
- (b) alterazzjoni ta' disinji jew preparazzjoni ta' disinji godda u għal servizzi oħra li jsiru meħtieġa minn varjazzjonijiet jew żidiet mitluba mill-klijent wara li d-disinji oriġinali ikunu ġew approvati minnu;
- (ċ) stima tal-kumpens dovut biex ħitan diviżorji jsiru komuni;
- (d) kejl u apprezzament ta' xogħlijiet esegwiti

50. Fil-kont tiegħu, l-attur jgħid illi dan il-ħlas qed jintalab minnu għal «*Tibdil fil-pjanti u disinji (alterazzjonijiet, varjazzjonijiet), laqgħat u komunikazzjonijiet*». Il-Qorti diġà sabet li t-tibdil li sar fil-pjanti, anki jekk kien propost mill-attur, sab l-approvazzjoni tal-konvenuta (anki jekk dik l-approvazzjoni kienet inizjali biss), u għalhekk dan it-tibdil kien ukoll parti mill-inkarigu.

51. Naturalment, it-tibdil fil-pjanti li jissemma fil-paragrafu tlethax m'huwix il-bdil li jsir mill-perit il-ġdid fuq il-pjanti tal-perit preċedenti. Dan hu xogħol li għall-perit il-ġdid huwa inkorporat fil-paragrafu għaxra tat-tariffa. Il-bdil imsemmi fil-paragrafu tlethax huwa dak li jolqot pjanta mhejjija mill-istess perit, u jrid ikun bdil li jsehh wara l-approvazzjoni tal-pjanta mill-klijent.

52. Issa fil-każ odjern, jirriżulta li t-tibdiliet li saru mill-attur fil-pjanti tal-perit preċedenti kienu dawk li ġew kompletati sad-9 ta' Jannar 2019, u li ma ġewx sottomessi mill-attur minħabba l-intervent ta' David Said. Jirriżulta li ntalab tibdil f'dawn il-pjanti minn Johann Said fit-12 t'April 2019³⁶, iżda ma jirriżultax li dawn it-tibdiliet ġew magħmula billi f'it wara, ir-relazzjoni tal-attur mal-konvenuta sfaxxat. Ċertament l-attur ma pprezentax dawn it-tibdiliet fil-pjanti sabiex juri li huwa għamel «*alterazzjoni ta' disinji jew preparazzjoni ta' disinji godda ... li jsiru meħtieġa minn varjazzjonijiet jew żidiet mitluba mill-klijent wara li d-disinji oriġinali ikunu ġew approvati minnu*». Jidher għalhekk li t-tibdil li sar fil-pjanti kienu l-inkarigu oriġinali tal-attur, u għalhekk ma jaqgħux taħt il-paragrafu tlethax tat-tariffa, imma huma assorbiti fil-paragrafu għaxra.

53. Jirriżulta però li sar kejl tas-sit u teħid ta' livelli, u dawn huma xogħlijiet li jimmeritaw ħlas skont il-paragrafu tlethax. Għalkemm l-attur ma ndikax ammont għal dawn ix-

³⁶ Ara x-xieħda bl-affidavit tal-Perit Jelena Nesic, a fol.75-76.

xogħlijiet wehidthom, il-Qorti jidhrilha li s-somma ta' €1,000, kompriża t-taxxa fuq il-valur miżjud, għandha tkun suffiċċjenti.

54. Ferm il-premess kollu, il-Qorti issa sejra tgħaddi sabiex tikkalkola hi stess id-dritt dovut lill-attur skont dak ikkunsidrat aktar kmieni:

I. Diżinn u fabrikazzjoni tal-bini (para.10)

6% tal-infiq: €15,000

$\frac{1}{2}$ skont para.11(2)(b) meta l-proġett ikun abbandunat u wara li jkun gie mqabbad perit iehor: €7,500

Total bil-VAT: €8,850

II. Strutturi indeterminati statikament (para.14)

Xejn

III. Servizzi oħrajn (para.13)

Kejl tas-sit u livelli

Total bil-VAT: €1,000

Total ta' I, II u III: €9,850

Hlas akkont ta' €2,950

Bilanċ: €6,900

55. Għalhekk l-ammont bilanċjali li jonqosha thallas il-konvenuta huwa €6,900.

56. L-attur jitlob ukoll il-likwidazzjoni u l-kundanna tal-hlas tal-imghax fuq l-ammont mitlub minnu. Billi, madanakollu, l-ammont li gie ddikjarat dovut lill-attur huwa ferm inqas minn dak mitlub minnu, huwa xieraq li l-imghaxijiet ma jitqisux li bdew jgħaddu hlief mil-lum.

57. Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża billi:

- (i) tastjeni milli tieħu konjizzjoni ulterjuri tal-ewwel talba tal-atturi billi din giet sorvolata fl-udjenza tal-5 ta' Novembru 2020;

- (ii) tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuta u għalhekk tiċċad it-talbiet rimanenti sa fejn saru mill-kumpanija attriċi;
- (iii) tiċċad it-tieni, il-ħames u s-sitt eċċezzjonijiet tal-konvenuta;
- (iv) tilqa' t-tielet u r-raba' eċċezzjonijiet tal-konvenuta biss sa fejn huma kompatibbli ma' dak ikkunsidrat f'din id-deċiżjoni;
- (v) tilqa' t-tieni talba tal-attur billi tiddikjara lill-konvenuta debitoriċi tiegħu fl-ammont ta' sitt elef u disa' mitt Ewro (€6,900) għal servizzi reżi b'rabta mal-proġett mertu tal-permess bin-numru PA/011/15 fuq il-fond numru erbgħa fi Triq Santa Margerita fil-Mosta;
- (vi) tilqa' t-tielet talba biss fis-sens li tiddikjara li l-imghax legali fuq l-ammont dovut mill-konvenuta lill-attur jitqies li jibda jiddekorri mil-lum sal-jum tal-ħlas effettiv;
- (vii) tiċċad ir-raba' talba billi ebda likwidazzjoni tal-imghax ma hija neċessarja;
- (viii) tilqa' l-ħames talba billi tikkundanna lill-konvenuta tħallas lill-attur l-ammont ta' sitt elef u disa' mitt Ewro (€6,900) flimkien mal-imghax dekorribbli mil-lum sal-jum tal-ħlas effettiv;
- (ix) tordna li l-ispejjeż tal-kawża jinqasmu in kwantu għal terz ($\frac{1}{3}$) kontra l-konvenuta u in kwantu għal żewġ terzi ($\frac{2}{3}$) kontra l-atturi.

Onor. Mark Simiana, LL.D

Imħallef

Lydia Ellul

Deputat Registratur